

Д.А. Ковалевич, к.е.н., доц.,

<https://orcid.org/0000-0003-1760-7725>

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ В СИСТЕМІ КАЗНАЧЕЙСТВА

Анотація

У статті досліджено систему казначейського обслуговування місцевих бюджетів. Проведено аналітичні дослідження касового виконання місцевих бюджетів Чернівецької області. Обґрунтовано необхідність реформування бухгалтерського обліку та звітності. Розкрито значення бухгалтерського обліку виконання бюджету, який залежить від змін бюджетного процесу. Розроблено пропозиції щодо покращення казначейського обслуговування місцевих бюджетів. Показано напрями реформування обліку та звітності в системі Казначейства.

Органи Державної казначейської служби України забезпечують касове виконання державного та місцевих бюджетів, ведуть бухгалтерський облік всіх операцій у процесі виконання бюджетів та складають звітність. Економічна природа казначейського обслуговування місцевих бюджетів полягає в управлінні потоками державних фінансових ресурсів шляхом зарахування всіх надходжень на Єдиний казначейський рахунок і проведення виплат за напрямами їх цільового використання.

Ключові слова: казначейська система виконання бюджету, бухгалтерський облік виконання бюджету, загальний фонд місцевого бюджету, спеціальний фонд, «Є-Звітність», бюджетна звітність, система казначейства.

Darya Kovalevich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,

<https://orcid.org/0000-0003-1760-7725>

Chernivtsi Institute of Trade and Economic KNUTE, Chernivtsi

MODERNIZATION OF ACCOUNTING AND REPORTING IN TREASURY FUNDS SYSTEM

Summary

The system of treasury service of local budgets in the scientific article is researched. The current problems lie in the fact that the effectiveness of the budget as an effective tool for regulating socio-economic processes requires new approaches to the functional and organizational budget execution system that provides efficient resource management and local budgets has been described.

Accounting for the implementation of budgets is carried out on a cash basis with the elements of the method of accrual, namely: accounting of obligations on budgetary funds and debt obligations is based on the accrual method is explained in the article.

The conditions under which the State Treasury Service of Ukraine invites the system of submission of financial and budgetary obligations of administrators and state budget institutions through the system of submission of the electronic zone of the AS "E-Reporting" is explained. The advantages of E-Reporting AS for both managers and recipients of budget funds, as well as for the Treasury bodies are singled out.

The need for accounting and reporting reform is justified. the value of accounting for budget execution, which is reimbursed from the budget process is disclosed. The result of the reform in Ukraine is carried out through accounting on the basis of unified political documentation and a unified accounting policy that creates a national information system in accounting, which applies to national regulations (standards) described in the article.

Proposals for improving local budget treasury services have been developed. Areas of reforming accounting and reporting in the Treasury system using organizational support for improving the accounting system and the system of financial reporting on budget execution and the creation of a unified organizational and information system of accounting is shown. Modernization of accounting and reporting on budget execution contributes to the improvement of strategic budget planning in the medium and long-term periods specified in the article.

Keywords: treasury system of budget execution, accounting of budget execution, general fund of local budget, special fund, "E-Reporting", budget reporting, system of treasury.

Постановка проблеми. Казначейська система виконання бюджету є ефективною функціональною системою касового виконання бюджетів. У процесі політичної та економічної кризи важливим є визнання того, що макроекономічна стабілізація не можлива без реформування фінансової сфери.

У сучасних умовах децентралізації державних фінансів перед Державною казначейською службою України стоїть безліч організаційних, технічних завдань, а також щодо розробки нових підходів до виконання бюджету, реформування бухгалтерського обліку та звітності, покращення механізму казначейського обслуговування бюджетів. У практиці виникають проблеми, пов'язані з обслуговуванням розпорядників коштів бюджету, які потребують дослідження і вирішення. Одним із основних інструментів державного регулювання соціально-економічних процесів є бюджет. Адже в процесі його формування та виконання вирішуються завдання, які стоять перед суспільством. Актуальність проблеми полягає в тому, що підвищення ефективності бюджету як дієвого інструменту регулювання соціально-економічних процесів у державі потребує нових підходів до функціонально-організаційної системи виконання бюджетів, яка б забезпечувала ефективне управління ресурсами державного та місцевих бюджетів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Облік та звітність у системі казначейства висвітлені у працях С. Булгакової, О. Охрیمовського, П. Петрашко, В. Стоян, Н. Сушко, О. Чечуліної, С. Юрія, Є. Галушки та інших. Науковою школою С. Булгакової, О. Чечуліної, Н. Сушко розроблено облікові аспекти виконання бюджету. Вченими С. Юрій, В. Стоян обґрунтовано механізм подання фінансової та бюджетної звітності. Науковці-практики Є. Галушка, О. Охрیمовський у своїх працях звертають увагу на особливості співпраці органів Казначейства та розпорядників коштів бюджету.

Реалії сьогодення вимагають нових досліджень казначейського обслуговування бюджетів, оскільки змінюються законодавчі та інструктивні матеріали, відбуваються зміни у бюджетному процесі.

Постановка завдання. Метою написання статті є розкрити казначейське обслуговування місцевих бюджетів в умовах модернізації обліку та звітності. Досягнення цієї мети зумовило необхідність розв'язання **таких завдань**:

- розкрити економічну природу, сутність казначейського обслуговування місцевих бюджетів, обліку доходів та видатків бюджету;
- проаналізувати касове виконання місцевих бюджетів;
- обґрунтувати напрями реформування обліку та звітності, механізму казначейського обслуговування місцевих бюджетів.

Виклад основного матеріалу. Державна казначейська служба України входить до системи органів виконавчої влади та утворюється для реалізації державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів. Основною метою діяльності Казначейства є сприяння оптимальному фінансовому управлінню державними фінансовими ресурсами шляхом забезпечення своєчасного фінансування бюджетних установ. Призначення Казначейства як державного інституту полягає в забезпеченні ефективного управління бюджетними ресурсами шляхом ведення обліку доходів та видатків державного та місцевих бюджетів, здійсненні попереднього контролю за цільовим і ефективним витрачанням державних коштів. Бюджетним кодексом України визначено, що при виконанні державного та місцевих бюджетів застосовується казначейське обслуговування бюджетних коштів, яке передбачає, зокрема, ведення бухгалтерського обліку і складання звітності про виконання бюджетів з дотриманням національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших нормативно-правових актів Міністерства фінансів України [1].

Бухгалтерський облік виконання місцевих бюджетів має важливе значення, адже від правильного ведення обліку залежить ефективно та раціональне використання коштів місцевих бюджетів.

В обліку відображається процес виконання бюджету. Казначейський облік забезпечує інформацією, яка допомагає проаналізувати бюджет, прийняти рішення при виконанні бюджету. Використання бюджетних коштів пов'язане з виконанням державою та органами місцевого самоврядування покладених на них завдань, найважливішими з яких є регулювання суспільного відтворення, задоволення потреб населення, управління державою, забезпечення охорони правопорядку, функціонування національної оборони, здійснення міжнародного співробітництва, охорона навколишнього природного середовища. Широке коло державних завдань зумовлює різноманітність напрямів витрачання коштів, які зосереджені в централізованому фонді грошових коштів держави.

Бухгалтерський облік виконання бюджету – це система нагляду, відображення, групування, узагальнення та контролю за кількісними і якісними показниками виконання бюджету; є одним з видів обліку, який постійно пристосовується до зростаючих потреб бюджетного процесу.

Найважливішою казначейською нормою є загальний принцип функціонування державної бухгалтерської служби, за яким одні працівники приймають зобов'язання за витратами, а інші їх оплачують. Звідси випливає, що казначей і розпорядник коштів, виконуючи кожний свої функції, забезпечують виконання бюджету.

Досвід казначейського обслуговування місцевих бюджетів показав, що ця форма виконання бюджетів підвищує фінансову дисципліну, сприяє забезпеченню контролю за дотриманням норм Бюджетного кодексу.

На основі даних обліку контролюється весь цикл обігу бюджетних коштів від їхнього надходження до розподілу, використання і складання звітності, який є діючим інструментом державної фінансової політики і потужним важелем соціально-економічного розвитку окремих адміністративно-територіальних одиниць та країни загалом.

Значення бухгалтерського обліку виконання бюджетів особливо зростає в період, коли економіка і держава вражені інфляційними процесами. Головне завдання бухгалтерського обліку виконання бюджетів у цей період – забезпечити чітку організацію бухгалтерського обліку у використанні бюджетних коштів, державну дисципліну в усіх органах управління, які виконують бюджет.

ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Більшість важливих рішень базується на фінансових розрахунках. Органи Державної казначейської служби ведуть облік виконання бюджету, який дає інформацію, необхідну для прийняття рішень. Облік забезпечує розрахунки потрібною базисною інформацією та дає аналітичну орієнтацію щодо можливих наслідків та альтернатив, які розглядаються. Облік розкриває економічні наслідки раніше прийнятих рішень.

На основі даних обліку проводять аналіз виконання бюджету. Розглянемо виконання місцевих бюджетів Чернівецької області .

До загального фонду місцевих бюджетів Чернівецької області за 2017 рік надійшло (без трансфертів) 2 млрд 548 млн 762 тис. 834,2 грн, що становить 106,4% до уточненого плану на рік. Забезпечено виконання планових показників загалом по обласному бюджету, м. Чернівцях, м. Новодністровськ, усіх районах та об'єднаних територіальних громадах області.

До загального фонду місцевих бюджетів області за 2017 рік надійшло податку на доходи фізичних осіб у сумі 1 млрд 364 млн 205 тис. 868,42 грн, що становить 104% до планових показників та на 448 млн 311 тис. 129,75 грн, або на 48,9% більше, ніж торік. Єдиний податок склав 327 млн 482 тис. 479,53 грн, план виконано на 109,1% та на 113 млн 852 тис 237,1 грн. більше, ніж у 2016 році. Акцизного податку надійшло в сумі 288 млн 714 тис 248,37 грн, що на 8 млн 111 тис. 844,77 грн більше плану, затвердженого місцевими радами на 2017 рік, та на 20 млн 847 тис. 397,81 грн, або на 7,8% більше, ніж торік, в т.ч.: акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів (алкогольні та тютюнові вироби) – 131 млн 396 тис. 127,61 грн; акцизного податку з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (пальне) – 124 млн 940 тис. 980,53 грн; акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (пальне) – 32 млн 377 тис. 140,23 грн. Плати за землю надійшло в сумі 288 млн 457 тис. 421,66 грн, що становить 108% до плану та збільшилась на 33 млн 653 тис. 121,77 грн, або на 13,2% порівняно з 2016 р.

У структурі доходів загального фонду місцевих бюджетів найбільшу частку займає податок на доходи фізичних осіб. Його частка коливається від 48,6% до 53,6%. У розрізі бюджетів частка податку на доходи фізичних осіб у надходженнях загального фонду коливається по містах обласного значення від 63,5% по м. Новодністровськ до 51,5% по м. Чернівцях; по районах – від 66,5% по Путильському до 32,3% по Сторожинському; по об'єднаних територіальних громадах – від 66,7% по отг с.Чудей до 27,4% по отг с. Теремблече. По обласному бюджету даний показник становить 76%.

Найбільшу складову у структурі доходів спеціального фонду займають власні надходження бюджетних установ. Їх частка коливається від 33,5 % до 54%. Суттєво збільшилась сума коштів, отриманих до місцевого бюджету з державного. Їх частка складає від 30% до 40%. Надходження коштів від пайової участі складають від 3,4% до 8,4%. Частка цільових фондів складає від 1,9% до 2,4 %.

За 2017 рік місцеві бюджети області за видатками (загальний і спеціальний фонди) виконані в сумі 10 млрд 441 млн 466 тис. 523,76 грн, або 94,4 % до уточненого плану, в тому числі по загальному фонду – 8 млрд 894 млн 324 тис. 384,71 грн, або на 98,3%, спеціальному фонду – 1 млрд 547 млн 142 тис. 139,05 грн, або на 76,7% [5].

Місцеві бюджети області Чернівецької області за 2018 рік виконані за доходами в сумі 15 млрд 804 млн 520 тис. 20,97 грн, або 100,3 відсотка до уточненого плану, в тому числі по загальному фонду – 15 млрд 88 млн 8 тис. 825,79 грн, або на 100,3%, спеціальному фонду – 716 млн 511 тис. 195,18 грн, або на 99,3%.

За 2018 рік місцеві бюджети області за видатками (загальний і спеціальний фонди) виконані в сумі 15 млрд 621 млн 618 тис. 568,42 грн, або 93,3% до уточненого плану, в тому числі по загальному фонду – 13 млрд 976 млн 915 тис. 580,19 грн, або на 97,2%, спеціальному фонду – 1 млрд 644 млн 702 тис. 988,23 грн, або на 69,9% [6].

В Україні бюджетні установи та державні цільові фонди ведуть бухгалтерський облік за методом нарахувань, а бухгалтерський облік про виконання бюджетів ведеться на касовому методі з елементами методу нарахування, а саме: бухгалтерський облік зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та боргових зобов'язань ведеться за методом нарахування.

Упродовж 2018 року Державна казначейська служба України запровадила систему подання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками й одержувачами бюджетних коштів через систему подання електронної звітності АС «Є-Звітність». Зі свого боку територіальні органи Казначейства здійснюють організаційні заходи щодо підключення інформаційних баз своїх клієнтів до АС «Є-Звітність» і забезпечують посилення захисту поданої інформації.

Формування звітності бюджетних установ та звітності про виконання бюджетів здійснюється в автоматизованому режимі в інформаційній системі АС «Є-Звітність», яка дозволяє здійснювати автоматичний аналіз та перевірку звітності [9].

Відповідно до листа Держказначейства від 31.01.18 р. № 14-08/94-1951 АС «Є-Звітність» передбачає створення особистого електронного кабінету розпорядникам (одержувачам) бюджетних коштів та фондам загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, які складають та подають фінансову або бюджетну звітність до органів Казначейства за місцем обслуговування.

Фінансова звітність складається згідно з Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку в державному секторі та іншими нормативно-правовими актами Міністерства фінансів України. Зокрема, форма і склад статей фінансової звітності визначаються НП (С) БУ 101 «Подання фінансової звітності», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2009 №1541. Порядок заповнення форм фінансової звітності в державному секторі затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.02.2017 №307.

Бюджетна звітність відображає стан виконання бюджету, містить інформацію в розрізі бюджетної класифікації. Форми звітності складаються та подаються із застосуванням автоматизованої системи подання електронної звітності клієнтами Державної казначейської служби України.

При поданні звітності в електронному вигляді застосовуються вимоги Законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» і «Про електронний цифровий підпис». Відповідно до Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» накладання електронного підпису є завершенням створення електронного документа, ідентичного за документарною інформацією та реквізитами документу на папері, кожен із документів є оригіналом і має однакову юридичну силу [3].

Безумовно, АС «Є-Звітність» має чимало переваг як для розпорядників та одержувачів бюджетних коштів, так і для органів Казначейства, а саме:

- оптимізація витрачання робочого часу на перевірку і прийняття фінансової та бюджетної звітності;
- зменшення паперового документообігу;
- надання можливості бюджетним установам у дистанційному режимі контролювати перевірку наданої звітності тощо;
- для розпорядників та одержувачів бюджетних коштів;
- економія витрачання матеріальних і фінансових ресурсів (витрати на проїзд, папір, матеріали до оргтехніки);
- можливість отримання Послуг із генерації ключів електронного цифрового підпису безкоштовно;

- відсутність оплати за користування та підключення до АС «Є-Звітність»;

- безкоштовна підтримка програмного забезпечення та консультативної підтримки в режимі онлайн;

- надійний захист інформації, яка міститься в наданій звітності й недоступна для сторонніх осіб.

Згідно з статтею 58 Бюджетного кодексу в Україні запроваджено фінансову та бюджетну звітність. Фінансова звітність в АС «Є-Звітність» розпорядниками бюджетних коштів формується в ручному, а форми бюджетної звітності – в автоматичному режимі з інформаційної системи органів казначейства. Автоматичне формування бюджетної звітності забезпечує її відповідність даним бухгалтерського обліку органів казначейства.

Модернізація системи бухгалтерського обліку сприятиме удосконаленню:

- системи стратегічного бюджетного планування на середньостроковий та довгостроковий періоди;

- порядку складання і виконання бюджету на основі програмно-цільового методу в бюджетному процесі;

- інформаційно-аналітичної системи управління фінансами.

У процесі реформування обліку необхідно:

- розробити методичні рекомендації до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі;

- вивчити питання щодо доцільності переходу ведення бухгалтерського обліку про виконання бюджету за методом нарахувань;

- вирішити питання консолідації фінансової звітності в частині визначення структури та порядку формування загальної консолідованої фінансової звітності суб'єктів державного сектору.

З метою організаційного забезпечення удосконалення системи бухгалтерського обліку та системи фінансової звітності про виконання бюджетів та створення уніфікованої організаційної та інформаційної облікової системи передбачається здійснення таких заходів, як:

- підготовка з метою забезпечення розвитку системи бухгалтерського обліку пропозицій щодо внесення змін до Бюджетного кодексу України, Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [3] та інших нормативно-правових актів;

- проведення досліджень у сфері розподілу повноважень щодо внесення обліку активів, зобов'язань, доходів та витрат між суб'єктами бухгалтерського обліку;

ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

- впровадження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та фінансової звітності;
- впровадження єдиного плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, гармонізованого з бюджетною класифікацією;
- адаптація нормативно-правового та методологічного забезпечення щодо здійснення операцій з виконання бюджетів з урахуванням змін у системі бухгалтерського обліку;
- перегляд існуючих форм фінансової звітності та звітності про виконання бюджетів і кошторисів бюджетних установ і державних цільових фондів;
- установлення єдиних підходів та вимог до формування мережі розпорядників бюджетних коштів із розробленням відповідного нормативно-правового та методологічного забезпечення;
- нормативно-правове врегулювання питання щодо функціонування фінансово-бухгалтерських служб;
- внесення до нормативно-правових актів змін щодо реалізації у повному обсязі повноважень органів Державного казначейства під час здійснення ними контролю бюджетних повноважень при зарахуванні надходжень, прийнятті зобов'язань та проведенні платежів;
- створення інформаційно-аналітичної системи моніторингу виконання бюджетів у режимі реального часу на базі єдиного плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі та відповідно до бюджетної класифікації.

Результатом проведення реформи в Україні є ведення бухгалтерського обліку на основі єдиної методології обліку та єдиної облікової політики, створення єдиного інформаційного середовища в бухгалтерському обліку, який ґрунтується на національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку в державному секторі.

Висновки. Повнофункціональне казначейське обслуговування бюджетів усіх рівнів сприяє підвищенню власної відповідальності та формуванню належної податково-бюджетної звітності, що забезпечує ефективність управлінської діяльності, здійснення завдань, передбачених макроекономічною політикою та бюджетом.

Одним із пріоритетних завдань Державної казначейської служби України є питання реформи бухгалтерського обліку. Необхідним є удосконалення системи управління коштами бюджетів усіх рівнів, розробка нової системи бухгалтерського контролю і звітності шляхом

введення нового плану рахунків та Положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі, створення єдиного комплексу технічних і програмних засобів інформаційної системи Державної казначейської служби України.

Список використаних джерел:

1. Бюджетний кодекс України : за станом на 1.01.2019 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України від 8.07.2010 р. № 2456-VI. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2542-14>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.11.2018 р. № 996-XIV [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
3. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. №851-IV [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – №36, ст.275. -- Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.
4. Положення про Державну казначейську службу України : Указ Президента України від 15 квітня 2015 р. №215. Із змінами, внесеними згідно з Указом Президента №1078/2011 (1078/2011) від 29.11.2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/460/2011>
5. Звітність про виконання місцевих бюджетів Чернівецької області за 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oblrada.cv.ua/document/list/section/13/>
6. Звітність про виконання місцевих бюджетів Чернівецької області за 2018 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oblrada.cv.ua/document/list/section/13/>
7. Юрій С. І. Казначейська система : підручник / С. І. Юрій, В. І. Стоян, О. С. Даневич. – 2-ге вид. змін й доп. – Т. : Карт-бланш, 2006. – 818 с.
8. Курганська Е. І. Система казначейства: управління фінансовими ресурсами : монографія / Е. І. Курганська. Т. Б. Кублікова. – Одеса : ОНЕУ, 2015. – 323 с.
9. Шамрай Г. Окремі питання фінансової та бюджетної звітності у 2018 році / Г. Шамрай // Казна України. – 2018. – № 8 (65). – С. 18–22.

References:

1. *The Budget Code of Ukraine* (2019). Available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2542-14> (Accessed 10 June 2019) (in Ukr.).
2. *About accounting and financial reporting in Ukraine*, Law of Ukraine of 16.11.2018 р. №996-XIV. Official bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (Accessed 10 June 2019) (in Ukr.).
3. *About electronic documents and electronic document circulation*, Law of Ukraine of 22.05.2003, № 851- IV. Official bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15> (Accessed 10 June 2019) (in Ukr.).
4. *The Regulation on the State Treasury of Ukraine*, Decree of the President of Ukraine dated April 15.04.2015, №215. As amended by the Presidential Decree №1078/2011 (1078/2011) of 11.29.2015. Available at: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/460/2011> (Accessed 10 June 2019) (in Ukr.).
5. Report on implementation of local budgets of Chernivtsi region for 2017. Available at: <http://oblrada.cv.ua/document/list/section/13/>(Accessed 10 June 2019) (in Ukr.).

6. Report on implementation of local budgets of Chernivtsi region for 2018. Available at: <http://oblrada.cv.ua/document/list/section/13/> (Accessed 10 June 2019) (in Ukr.).

7. Yuriy, S.I., Stoyan, V.I., Danevich, O.S. (2006). *Kaznachejs'ka systema* [Treasury system], 2nd ed., Carte Blanche, Ternopil', 818 p. (in Ukr.).

8. Kurhans'ka, E.I., Kublikova, T.B. (2015). *Systema kaznachejstva: upravlinnia finansovymy resursamy* [Treasury system: financial resources management], ONEU, Odessa, 323 p. (in Ukr.).

9. Shamray, G. (2018). Specific Issues of Financial and Budget Reporting in 2018. *Kazna Ukrainy* [The Treasury of Ukraine], vol. 8 (65), pp. 18-22 (in Ukr.).

UDC 330.341.2

JEL Classification: G00, M31

DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2019-1.73.13>

Petro Nikiforov, Doctor of Economic Sciences, Professor,
<https://orcid.org/0000-0003-4860-0139>

Galyna Pochenchuk, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
<https://orcid.org/0000-0002-9994-636X>

Ilona Babukh, Candidate of Economic Sciences,
<https://orcid.org/0000-0001-8274-5716>

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi

**INSTITUTIONAL CHANGES IN THE FINANCIAL SECTOR OF UKRAINE
AS THE BASIC TERMS OF CURRENT TRENDS DEVELOPMENT OF
FINANCIAL MARKETING**

Summary

Marketing as a theory and practice of financial business is actively integrated into the system of financial markets management. Institutional changes in the financial sector are a factor that actively influences the possibilities of financial marketing, and therefore the analysis of interdependence, interdependence of institutional transformations of the financial market and new possibilities of financial marketing in all spheres of its penetration is essential for a general economic model that will determine the future of Ukraine.

The features of financial marketing are the properties of the product, processes and institutions of the financial market, distinguishing the task, the information base and marketing tools in the financial sector. The financial institutions of Ukraine in the marketing plan provide clients with a rather narrow range of financial services, a significant part of which has an unsatisfactory level of quality, legal rights and interests of consumers of these services are not sufficiently protected. The development of the financial sector is hampered by the low